

Finne Moe: Utenrikskronikk 25/4 og 2/5.
General Waizen: Militaroversikt.
Nyheter og kronikker 23/4 - 2/5.

ved N - NN .

I Korthet skal vi gi noen detaljer fra bergenskatastrofen da vi gaar ut fra at det vesentligste er kjent fra før. Tysk propaganda har aldri arbeidet saa anstrengt som den gjør nettopp nu, aldri før har den vært saa gjennemskelig i sine infame midler for aa bryte hjemmefrontens motstand for de store militære begivenheters tid. Det er bergensaffæren og dagens situasjon i Danmark gode eksempler paa. I den første meldingen som blev sendt ut av NTB. om eksplosjonskatastrofen i Bergen het det at det "var engelskmenn eller deres medhjelpere i Norge" som hadde forøvet sprengningen av den med 160 tonn nitroglyserin lastede pramme paa Bergens havn. DET ER LØGN, som hvert eneste overlevende sjenvidne i Bergen kan bekrefte. Det begynte med en deksbrann paa et lite tankfordelingsfartøi som laa ved siden av prammen, OG SKYLLES SOM VANLIG TYSK RESPEKTLØSHET OG HENSYNSLØSHET OVERFOR NORSKE SIVILE LIV OG NORSK EIENDOM at baatene ikke bare laa i den mest trafikkerte del av havnen, men side om side. I det hele tatt er det utvist en slik grenseløs uforsiktighet som en ikke skulle ha ventet efter oslokatastrofen i desember. JO, FORRESTEN, det er nettopp slikt vi har maattet venne oss til aa vente fra det hold i et fire aars næreritt.

Tallene paa norske sivile omkomne dreier seg foreløbig om ca. 200. Eksplosjonen som var 6 ganger saa kraftig som den i Oslo bragte dessuten 4000 paa sykehus, derav 500 alvorlig skadet, 60 er blitt totalt blinde, 400 med mer eller mindre alvorlige sjeneskader. I tillegg kommer et stort antall sinnsyke eller med kortere sjokkvirkninger. Tallene paa tyske omkomne skal dreie seg om det doble eller tredoble, deriblant hele den tyske vestlandske staben, et æreskompani og over 100 lotter som skulle feire Hitlers siste gebursdag som Führer, i vaar erverdige Haakonshall. Det staar i stilen at vaar hjemlige smashitler, quialingen selv, allikevel fant aa maatte sende sine beste ønsker i anledning dagen.

I Danmark er de tyske angrep paa hjemmefronten av en annen karakter. Den stadig økende aktivitet av den nationale fronten med over 100 sabotasje-handlinger siden forrige lørdag, og den stigende nervekrig omkring den2. front front har nazistene (i samarbeid med Schalburgkorpene) forsøkt aa utnytte til aa fremprovosere øket aktivitet ved kontrasabotasje for aa faa hjemmefrontens aktivister til aa røbe sine planer (i et eventuelt samarbeid med invasjonstyrker) for tidlig. Det har videre funnet sted omfattende troppebevegelser mot den danske vestkyst (særlig av panser) og noen dager gav tyskerne skæppe uttrykk for at invasjonen her kunne komme hvad time det skulle være. Noe lignende ligger sikkert til grunn for tyske forsterkninger ved den norsk-svenske grense. Men denne kan ogsaa staa i forbindelse med MOBILISERINGS OG INTERNERINGSPLANER AV AT-UNGDOM OG UNDEROFFISERER (grensesperring mot flukt til Sverige). Eller en storstilet generaloppyrdding blant alle illegale organisasjoner (i forb. med provokasjoner) samtidig med at den militære oppmarsj i kyststrøkene fortsetter. Ryggen skal sikres mot indre norsk opprør under en invasjonseventualitet. DERFOR VÆR PAA VAKT MOT PROVOKASJONER. Bergensaffæren kan være innledningen. DET GJELDER MER ENN NOKSINDE NOENSINDE AA VISE STERK NASJONAL DISIPLIN. IKKE UNDER NOEN OMSTENDIGHET GAA UT OVER DE STRENGESTE REGLER FOR HEMMELIG SAMVIRKE. Dette er i det siste gang paa gang blitt presisert fra London til alle de okkuperte land. Ogsaa til vaart i en sending sist søndag.

I utenverdenen er det fremdeles luftoffensiven og en almindelig militær oppmarsjering som danner bakgrunnen for den ansente nervekrigen som ikke minst har vært sterk fra tysk side. Det er klok mentalhygiene aa slaa forventningene om en S N A R L I G utløsning en tanke ned, men selvsagt hele tiden være rede til at det store slaget kan begynne naar som helst.

Det kan imidlertid ennu gaa mange uker før den indre bearbeiding fra luften av Tyskland og okkuperte land er ferdig. Situasjonen minner om en rusten jernring rundt en mørknende lykkel. Luftarmadaene fra øst og vest huler stadig sterkere ut det indre: jernbanenettet, byene, produksjons- og administrasjonsapparatet, mulighetene for luftforsvar o.s.v. Naar dette er unnagjort kommer angrepet paa selve ringen (de tyske befestningene). Den militære situasjonen er et stille før stormen. Østfrontens karakteristiske bilde siste uke er en bemerkelsesverdig økende russisk luftoffensiv, (sml. de alliertes taktikk i vest) mot forbindelseslinjen Lwow - Brest Litovsk, med de største russiske troppekonsentrasjoner umiddelbart øst for denne linjen. Øyensynlig venter tyskerne, til tross for blindallarmer om Salla og Dnjestr-Prut-offensiver, et russisk angrep paa dette østfrontens sentralavsnitt med det første. Flere panserdivisjoner er overført fra Frankrike til dette avsnittet, allikevel klarte et tysk motstøt i Stanislaw-sektoren ikke aa vinne terreng synlig paa kartet. At russerne, som ved den mislykte tyske Kievoffensiv, avventer et tysk kraftforbruk før de slaar til er mulig. Tyskerne har forlite tropper til tofrontkrigen som truer, og maaaarvaakent følge russens bevegelser med sine egne konsentrasjoner som flyttes snart hit og snart dit og trættes ut og belaster transportnettet. Men det er øiensynlig det mest preserende aa hindre en russisk offensiv nettopp paa midtavsnittet Lwow - Brest Litovsk med den fare for større omringningsmanøvrer helt frem til Østersjøen, som den innebarer. Samtidig trues sydhøren med en alliert invasjon over balkan (Representanter for Titos armee er nettopp kommet til London. Forhandlingsspørsmålet kan muligens nettopp være en slik invasjon i samarbeid med Titos styrker). Men i sør har tyskerne fremdeles bare den 6. og 8. opprevne armee og staar uten muligheter for større forsterkninger, uten kanskje noen divisjoner fra Hellas. De 7 divisjonene i Nordfinland har yderligere isolert seg fra den finske sørfrenten. Det er gjennomført en meget streng sonedeling av forsvarsavsnittene mellom finske (i sør) og tyske (i nord) avdelinger. Spredningen av Luftwaffes forsvarsfelt (med nye krav til flyplasser og tilførsler) har enn videre øket vanskene saa meget mer som styrkene i Tyskland er helt utilstrekkelige. De 70 000 tonn bomber som blev nedkastet av anglofly i april, hovedsakelig over T., Fr. og Bel. viser at forsvaret ikke kan hindre at stadig nye avdelinger av allierte styrker kan settes inn. Siste ukes luftoffensiv som vesentlig gikk ut over jernbaner, skiftetokter, lagre viste fremdeles en utplukking av spesialmaal som er vesentlig betydningsfulle for produksjonen, deriblant Schweinfurt som tidligere prod. 1/2 parten av de tyske kulelagre. Angrepene, deriblant et Lancasterangrep mot Kjeller med meget godt resultat, kulminerte med et storangrep over Berlin med nedsk. 88 tyske fly mot et amerikansk tap paa 77 maskiner. Sist mandag kom angrep mot 17 forskjellige maal av over 3000 fly. Igjen spredning. Konsentrasjon og spredning, det er ny luftoffensivtaktikk. Av særlige opplysninger siste uke kom en felleserklæring om frengangen i luftkrigen for de vestallierte; I beg. av 1942 fikk tyskerne økede vansker i luften. Planer blev da aa 4doble i-motors jagerprod. innen april 1944. Første knekken fikk prod. juni-juli 43, den neste kom i konsentrerte angrep i febr.-mars i aar, paa 5-6 dager angrepes fabrikker i T. som prod. 60% av I-motors og 80% av 2-motors jagere. Det førte til fullst. sammenbrudd. PROD+ VAR I MARS UNDER AUGUSTPROD+ I 42. Den viktigste støtte i luftkrigen for de allierte har vært den økede prod. av langtrekkende jagere og erobr. av Foggiaflyplassene i Italia. En interessant opplysning om sjøkrigen blev ogsaa gitt siste uke: Senkningene er nu under 1%, minst en tysk ubaat gaar tapt for hvert senket skib. Slaget om Atlanterhavet er blitt SEIREN paa Atlanterhavet som kan sidestilles med de største russiske seire. En bemerkelsesverdig diplomatisk seir ble siste uke vunnet i forholdet Spania som er gaatt ned paa aa redusere Wolframeksporten (til 20 tonn i mai og juni, senere 40 tonn pr. maaned) til T. med en fente-part, frigi italienske handelsskib, alle sp. avd. paa østfr. er trukket tilbake. Som vederlag er den sperrede oljetilførsel opphevet. MEN SVERIGE HAR ALLEREDE LEVERT HALVPARTEN AV KULELAGERIVOTEN 44 TIL TYSKLAND. Et øket alliert press her kan ventes.

S L A A N E D A - T + VI LAA HINDRE MOBILISERING+ VAR PAA VAKT MOT PRO-VOKATØRER+ VIS DISIPLIN+ PASS OPP FOR ANGIVERE+